

A F C

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Testament Skargi

(j.) Czterysta lat mija od chwili, gdy w Grójcu, dzisiaj brudnym żydowskim miasteczku, urodził się mieszczański syn, Piotr Skarga, który zabłysnął w Polsce jako najwspanialszy kaznodzieja, żarliwy apostoł, tyran dusz ludzkich, prorok, co przewidywał przyszły upadek Ojczyzny. Odrodzona Polska cześci jego pamięć, ale cześć ta nie powinna ograniczać się do wspomnień: w puściźnie zostawił nam Skarga drogowskazy, które i dziś nie przestały być aktualne. Z nich czerpać powinniśmy naukę.

Jakież są te wskazania, zamknięte w najpiękniejszym dziele Skargi, w „Kazaniach Sejmowych”. Treść ich starczy bez mała za program, dziś niemniej, niż w 1597 roku.

Przemawiając do tych, którzy stali na świecznikach władzy i dzierżyli w rękach ster rządów Rzeczypospolitej, natchniony kaznodzieja zawarł w sześciu kardynalnych punktach swe wskazania.

Pierwsze kazanie mówi o „mądrości potrzebnej do rady” i stwierdza, że prawdziwa mądrość rządzących zależy od ich etyki, że, aby dawać wskazania narodom, trzeba samemu być moralnym. Bo mądrość bez moralności, bez dobrej wiary jest mądrością „bydlęcą, djabełską, ziemską”, która prędzej, czy później na ziele wyjdzie narodom.

Kazanie drugie mówi o miłości Ojczyzny, o tem, że patriotyzm musi być bezinteresowny i gromi tych, którzy, zaniebując swe obowiązki, „miliują” pożytki swe pojedyncze, a nie wspólne.

Kazanie trzecie nawołuje do zgody domowej, bo „niezgoda przywodzi na was niewolę, w której wolności wasze utoną i w śmiech się obrócą”, wzywa do zespolenia się społeczeństwa, do zrzucenia z serca pychy, choćby z dawnych zasług powstałej. — „Spuść im Panie — kończy — ducha zgody i miłości, aby jeden drugiemu ustępował i jeden drugiego ciężary znosił i dla wspólnoty dobra krzywdy swe Ojczyźnie darował!”

Kazanie czwarte i piąte mówi o wierze katolickiej jako o fundamencie Rzeczypospolitej, w niej wskazuje oparcie i podstawę moralną, przeciwstawiając się przybawającym z zagranicy ideologom, niebezpiecznym dla całości Państwa. Wieje z kazania tego jakby przeczucie późniejszych zdrad arjańskich w okresie Potopu i roli Jasnej Góry w odparciu najazdu.

Kazanie szóste porusza trudne zagadnienie ustrojowe. Karci w nim Skarga anarchję i sejmowładztwo, zanik władzy i upadek autorytetu rządu, ale przestrzega przed drugą ostatecznością: przed lekceważeniem Narodu i jego dążenia „absolutum dominium”, nieodpowiedzialnym przed nim i niezwiązanym z realnymi siłami społecznymi.

Siódme wreszcie kazanie mówi o kwestji i wówczas i dziś najważniejszej: o sprawiedliwości społecznej. Żąda sprawiedliwej prawa i bierze w obronę słabszych wydziedziczonych, przedewszystkiem chłopów, a choć nie sięga ku głębszym reformom socjalnym to przynajmniej zwraca uwagę i budzi sumienie.

Niestety. Nie obudzili sumień. Rzeczypospolita głucha była na je-

Obroncy bronią oskarżonych przed złą świadków Żydzi nie mogą rozpoznać

świadków bicia wśród Polaków

RADOM, 9. 6. Zeznania świadków żydów, którzy mają obciążać chłopów, zarówno wczoraj jak i dzisiaj wypadają bardzo słabo. Żydzi opowiadając o faktach gwałtu naogół nie umieją wskazać winnych na ławie oskarżonych lub wskazują innych, niż w śledztwie.

Po Ruchli Marbus, która nie ciekawego nie wniosła do sprawy zeznaje Ruchla Borensztajn, żona świadka, który poprzedniego dnia wyjął, iż tym zajęł w Przytyku, była chęć Polaków, aby „przewrócić ruch zbożem”.

— Odrzuć powiedziałam, że coś jest, bo zaczęli dzwonić w duże dzwony w kościele. Mówię do męża: „Chodźmy do domu”. Mąż poszedł do domu dopiero wtedy, kiedy zaczęłam płakać. Pobili nas, rzucili kamieniem. Ze wszystkich stron słychać było krzyki „Gwałtu!”. Wofają, żeby otworzyć drzwi. Wpadła do mnie żona Gedale Hempla. Usłyszałam, jak Zieliński wali kłonicą w okna. Świadek twierdzi, że Zielińskiego zna doskonale od dziecka i odrzuć go po zna. On tu jest.

Mimo to świadek wskazuje jedynie na Pytlewskiego i Rudzkiego. Zielińskiego zaś nie poznaje. Gdy sąd każe oskarżonemu Zielińskiemu wstać, świadek powiada, że to on.

— Co robił ten Zieliński?
— Potłukł mi lustro w szafie, inni zniszczyli mieszkanie kamieniami. Prosiłmśmy tylko, żeby nam darowali życie. Pytlewski uderzył mnie kamieniem w głowę i zaraz się przewrócił. Drugi Pytlewski (Aleksander) chciał wziąć na mnie duży kamień, to ja zaczęłam krzyczeć i zaraz uciekłam do mieszkania.

Świadek wiele też mówi o roli „Gawryśia”. Powiada jednak, że go nie pozna, bo jest przelekniętą. Wtedy sąd każe wstać owemu „Gawryśowi”. Który właściwie nazywa się Rojak, i pyta, czy świadek zna go wogóle.

— Nie.
— A to jest właśnie „Gawryś”.
Prokurator: — Jakże szkody zrobił wam w mieszkaniu?
— Nie mogę wiedzieć.
— Czy jeszcze kogo pobito?
— Tak. Frydmana, Hempla.
Świadek Chana Frydman powi-

Sensacyjne zwycięstwo Jugosławji nad Francją

PARYŻ, 9. 6. Spotkanie tenisowe Francja — Jugosławja o pułkar Davisa, zakończyło się sensacyjnym zwycięstwem Jugosławji w stosunku 3:2. W ostatniej grze pojedynczej decydującej o zwycięstwie punkt zdobył Puncce, bijąc Boussusa 3:6, 6:1, 4:6, 7:5, 6:1.

Mecz, jak wiadomo, rozegrany był w Paryżu. Po tem sensacyjnym zwycięstwie Jugosławja spotka się w półfinale strefy europejskiej z Austrią.

go wołanie. Dlatego upadła. Dlatego odpokutowała niewolę.

Dziś wskazania wielkiego patrioty i kapłana są również, jak ongiś aktualne. Od tego, czy zastosujemy się do nich zależy przyszłość Polski. Bez siły moralnej niema bowiem siły politycznej.

da, że zaczęli ją bić, waląc kłonicą po głowie. Uciekła wobec tego do sąsiada Borensztajna, ale tam również wpadli.
— Czy świadek poznał kogo?
— Tak.
— Czy oni są tutaj?
— Są.

Świadek w pierwszej chwili ma ochotę pokazać na jednego z adwokatów żydów, poczem obchodzi trzy rzędy oskarżonych, którzy wstają. Dopiero po kilku minutach oświadcza, że nikogo poznać nie może. W dochodzeniu świadek

wskazała na Kacprzaka, który siedzi na ławie oskarżonych. Gdy Kacprzak wstaje i sąd pyta świadka, czy pozna Kacprzaka, Frydman odpowiada:
— Nie.

ŚRODKI OCHRONNE OBRONY

Przedstawiciel obrony oskarżonych Polaków, adw. Gajewicz, zwraca się do sądu z prośbą o zmianę miejsc na ławach oskarżonych Polaków, gdyż podczas składania przysięgi oskarżeni żydzi pokazywali świadkom żydow-

Aresztowania w Warszawie w związku z aferą wiedeńskiego Phoenixa

Na wniosek ministerstwa Skarbu wszczęte zostały ostatnio dochodzenia w sprawie kompleksu zagadnień, związanych z aferą wiedeńskiego towarzystwa ubezpieczeń „Phoenix”.

Po zgromadzeniu odpowiednich materiałów przez prokuraturę warszawską w ciągu niedzieli i poniedziałku przeprowadzono na terenie Warszawy i Krakowa szereg rewizyj, w wyniku których znaleziono dalsze bogate materiały obciążające.

W następstwie rewizji zatrzymani zostali: Wilhelm Weksler (Wilcza 5 m. 16), Zenon Bukojemski (Koszykowa 51), Feliks Gutman adwokat (Mokotowska 24), Apolinary Dowyno - Sollo-

hub (Koszykowa 15 m. 8), przy czem ten ostatni zatrzymany został w Nowogrodzku. Jednocześnie przeprowadzono rewizję w mieszkaniu adwokata Ignacego Baslera, zamieszkałego przy ul. Królewskiej 35 w Warszawie, Basler został wczoraj zatrzymany w Krakowie.

W stosunku do wszystkich zatrzymanych sędzia śledczy 5-go rewiru zastosował jako środek zapobiegawczy areszt.

W następstwie rewizji przeprowadzonych w Krakowie oprócz adwokata Baslera, aresztowano m. in. Adolfa Hirschaute oraz Stilla, b. dyrektora oddziału krakowskiego tow. „Phoenix”. Dalsze śledztwo w toku.

Przerwa w procesie O UN Oskarżony zachorował na zatrucie żołądka

LWÓW, 9. 6. (PAT). Jeden z oskarżonych w procesie Bandery i towarzyszy, Iwan Stecko, wczoraj zachorował na zatrucie żołądka.

Wskutek przewiekania się choroby oskarżonego, w dniu dzisiejszym rozprawy nie było.

Jeszcze chłodno Deszcze przechodzą

Wskutek ciągłego napływu chłodnych i wilgotnych mas powietrza po chodzenia polarno - morskiego nad znaczną częścią kontynentu europejskiego — panowała w całej niemal Polsce pogoda przeważnie pochmurna i chłodna, z drobnymi gwałtownymi deszczami. Jedynie w Wilnie, dokąd zimne masy nie dotarły, było słonecznie i ciepło. O godz. 14-ej termometr wskazywał: 8 st. w Zakopanem, 9 we Lwowie, 10 w Warszawie i Lublinie, 11 w Kielcach i Bydgoszczy, 12 w Krakowie i Gdyni, 13 w Poznaniu i Katowicach, 14 w Tarnopolu, 15 w Brześciu n/B., 16 w Białymstoku, 17 w Łucku, 18 w Suwałkach, 19 w Pińsku, 21 w Grodnie i Lidzie, 22 w Dziwieniskach i 24 w Wilnie.

Dziś — zachmurzenie zmienne, małe, jednak jeszcze z przelotnymi deszczami, głównie na południu i wschodzie kraju. W Tatrach śnieg.

Przeniesienie starosty z Opoczna

Starosta Czesław Brzostyński, który kierował starostwem w Opocznie przeniesiony został na stanowisko starosty powiatowego w Olkuszu.

Syrja solidarna z Palestyną w akcji przeciw żydom

JEROZOLIMA, 8. 6. Auni bey Abdul-Hadi, wybitny przywódca arabski, założyciel arabskiej partji niepodległościowej „Istiklal”, zesłany został razem ze znanym Fakri Naszaszibi i 8-miu innymi agitatorami arabskimi do obozu koncentracyjnego.

Arabowie chwycili się obecnie nowego środka walki z żydami, a mianowicie zabijają oni wystrzałami bydło, przeznaczone na rzeź, tak, że mięso do spożycia przez żydów się nie nadaje. Dostarcza-

ne przez fell-ów do Jerozolimy transporty żywności zatrzymywane są przez Arabów przed bramami miasta, tak że w Jerozolimie odczuwa się poważny brak jarzyn i innych środków żywnościowych.

Dziś rano w pobliżu bramy jaffskiej w Jerozolimie wybuchła bomba, która ciężko zraniła 3-ju Arabów, a lekko 16-tu. Sprawcy zamachu dotychczas nie wykryto. Wśród ofiar są handlarze jarzy-

nami, którzy sprzedawali żydom produkty.

DAMASZEK, 9. 6. Nastrój antyżydowski w całej Syrii wzrasta. W Damaszku doszło do awantur

Policja aresztowała licznych agitatorów, których tłum usiłował uwolnić z więzienia. Doszło do utarczki z policją. Dwóch policjantów zostało rannych, kilkusetu żydów kontuzjowanych od kamieni.

Wypadki te wywołały panikę w dzielnicach żydowskiej. Zamknięto sklepy, zaś mieszkańcy zabarykadowali się w domach.

DAMASZEK, 9. 6. Studenci postanowili ogłosić bojkot produktów palestyńskich. Grupy studentów obchodzą bazyry i miasta, składając kupców do bojkotowania żydowskich towarów z napisem „Made in Palestine”. Specjalny apel, wzywający do bojkotu wystosowany został do ludności.

DAMASZEK, 9. 6. We wszystkich miastach syryjskich powstały specjalne komitety, mające za zadanie przyjąć z pomocą palestyńskim Arabom. W Damaszku jednego dnia zebrano sumę 4500 frs.

SYTUACJA W PALESTYNIE

JEROZOLIMA, 9. 6. Dotychczas nie wykryto sprawców zamachu bombowego koło bramy jaffskiej wskutek którego 26 osób odniosło rany.

Karawana samochodowa na drodze z Jerycho do Jerozolimy natknęła się na barykadę z kamieniami. W chwili, gdy samochody stanęły, rozległy się strzały, które jednak nie spowodowały ofiar.

Naczelny komitet arabski, wobec deportacji większości członków, zawiesił swą działalność.

Urządowo zaprzeczono pogłoskom o wstrzymaniu przez wysokiego komisarza Wauchope'a imigracji żydów do Palestyny.

Przeszło pół tysiąca rannych w katastrofie bukareszteńskiej

BUKARESZT, 9. 6. Prasa dzisiaj przepelniona jest opisami wczorajszej katastrofy zaważenia się trybun. Niektóre dzienniki podają liczbę rannych na 600 — 700. Przyczyną katastrofy były, zdaniem dziennika, wady materiału, z którego zrobiono trybuny, oraz pośpieszna robota.

Jak donosi agencja Rador, stan zdrowia rannych nie budzi obaw. W ciągu dzisiejszego przedpołud-

nia znaczna ilość rannych opuściła szpital.

Energicznie prowadzone śledztwo stwierdziło, że ilość publiczności trzykrotnie przekroczyła pojemność trybun oraz, że trybuny te były wadliwie skonstruowane, z nieodpowiedniego materiału i zbyt pośpiesznie.

Sąd zatwierdził w dniu dzisiejszym nakaz aresztowania 7 architektów, inżynierów i przedsiębiorców budowlanych.

Pod egidą komunistów organizuje się lewica hiszpańska

BARCELONA, 9. 6. Młodzież na leżąca do hiszpańskiej partji socjalistycznej, partji komunistycznej, katalońskiej unji socjalistycznej i katalońskiej partji proletariackiej, postanowiła połączyć się

na podstawach następujących: przyjęcie marksistowskiej i leninowskiej taktyki, walka klas, odmowa współpracy w rządach, utworzenie jednej partji marksistowskiej i obrona ZSRR.

Porządek czy chaos wprowadzi nowela o prawie budowlanym?

Sejmowa komisja budowlana rozpatrywała wczoraj projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanym i zabudowywaniu osiedli. Zgłoszona przez rząd nowela, reguluje sprawę planowego zabudowywania osiedli i postanawia m. in., że przy sporządzaniu planów mają być uwzględnione wymagania estetyczne, a zespaczenie miejscowości, spowodowane nieumownym zabudowaniem, powinno być usuwane. Plany zabudowania powinny czynić zadość wymaganiom obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Sporządzające je mają w miastach zarządy miejskie, w uzdrowiskach — komisje uzdrowiskowe, na obszarach, dla których plany zabudowania są sporządzane w związku z reformą rolną — powiatowe władze administracyjne. Poza tem wydziły powiatowe. Koszty sporządzenia planów zabudowania w miastach i uzdrowiskach ponosi właściciel

obszaru w 50 proc., poza ich granicami — w całości.

Obszerna ta nowela zawiera poza tem mnóstwo drobnych przepisów. Uzasadnienie twierdzi, że zmierza ona do usunięcia uciążliwych dla ludności lub nieracjonalnych przepisów. Zdaniem fachowców, jednak wprowadza wielką liczbę ograniczeń wzorowana jest na stosunkach zachodnich, a mniej odpowiednia dla naszych warunków i może raczej przyczynić się do utrudnienia ruchu budowlanego i powiększenia kosztów.

Projekt nasunął widocznie wątpliwości także członkom komisji sejmowej, gdyż po wysłuchaniu opinii rzeczoznawców z ramienia Związku Miast i organizacji rzemieślniczych i po dyskusji, zgłoszono szereg poprawek. Dla rozpatrzenia ich, wybrano podkomisję, która wnioski swoje opracować ma do piątku.